

Warszawa, dnia 9 października 2013 r.

Poz. 86

**DECYZJA NR 419
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 2 października 2013 r.

w sprawie programu kursu specjalistycznego w zakresie postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia innego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu pozostaje nieznane

Na podstawie § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877, z późn. zm.¹⁾) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program kursu specjalistycznego w zakresie postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia innego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu pozostaje nieznane, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację programu, o którym mowa w §1, powierza się Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

§ 3. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji
z up. I Zastępca Komendanta Głównego Policji
nadinsp. Krzysztof GAJEWSKI

---

¹⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1644, z 2008 r. Nr 180, poz. 1116, z 2010 r. Nr 209, poz. 1381 oraz z 2012 r. poz. 899.

**Załącznik do decyzji nr 419
Komendanta Głównego Policji
z dnia 2 października 2013 r.**

**PROGRAM
KURSU SPECJALISTYCZNEGO
W ZAKRESIE POSTĘPOWANIA ORGANÓW ŚCIGANIA
W PRZYPADKU UPROWADZENIA OSOBY DLA OKUPU
LUB W CELU WYMUSZENIA INNEGO ZACHOWANIA
W ZAMIAN ZA UWOLNIENIE ZAKŁADNIKA,
KTÓREGO MIEJSCE POBYTU POZOSTAJE NIEZNANE**

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE	4
1. Nazwa kursu	4
2. Cel kursu	4
3. Kryteria naboru na kurs	4
4. System prowadzenia kursu	4
5. Częstotliwość i czas trwania kursu	5
6. Liczebność grupy szkoleniowej	5
7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia	5
8. Zakres tematyczny oraz system oceniania	6
9. Zakończenie kursu	7
II. TREŚCI KSZTAŁCENIA	8

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny w zakresie postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia innego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu pozostaje nieznane.

2. Cel kursu

Celem kursu jest przygotowanie słuchacza do wykonywania zadań służbowych w związku z zaistnieniem sytuacji polegającej na uprowadzeniu osoby dla okupu lub w celu wymuszenia innego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu pozostaje nieznane oraz dokumentowania czynności operacyjnych i procesowych w tym zakresie.

3. Kryteria naboru na kurs

Na kurs kieruje się funkcjonariuszy Policji, którzy zgodnie z metodyką przyjętą przez *Zespół ds. Opracowania Metodyki Zapobiegania i Działania w Przypadkach Uprowadzeń Osób* (powołany na mocy porozumienia z dnia 13 maja 2011 roku pomiędzy Prokuratorem Generalnym, Komendantem Głównym Policji oraz Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego) winni stać się członkami policyjnego zespołu śledczego.

W skład zespołu wchodzi: naczelnik lub zastępca naczelnika wydziału kryminalnego komendy wojewódzkiej Policji, naczelnik lub zastępca naczelnika wydziału wywiadu kryminalnego komendy wojewódzkiej Policji, naczelnik lub zastępca naczelnika wydziału dochodzeniowo-śledczego komendy wojewódzkiej Policji, naczelnik lub zastępca naczelnika wydziału techniki operacyjnej komendy wojewódzkiej Policji, naczelnik lub zastępca naczelnika wydziału zwalczania zorganizowanej przestępczości kryminalnej Zarządu Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji oraz psycholog policyjnej psychologii stosowanej.

Niezbędnym dla osiągnięcia zakładanych celów szkolenia jest udział w każdej grupie ćwiczeniowej prokuratorów wydziałów do spraw przestępczości zorganizowanej prokuratur apelacyjnych oraz wydziałów śledczych prokuratur okręgowych, a przypadku uwzględnienia w programie szkoleniowym wariantu uprowadzenia terrorystycznego, udział także oficerów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Dobór kandydatów na kurs winien prowadzić do ukształtowania sytuacji, by w każdym czasie zachowana była na danym obszarze właściwości organów ścigania odpowiednia liczba przeszkolonych funkcjonariuszy, wchodzących w przypadku uprowadzenia osoby w skład grupy operacyjno-procesowej oraz prokuratorów.

Podkreślić należy zdecydowanie, mając na względzie prowadzenie postępowań karnych dotyczących uprowadzenia osoby jako sytuację zupełnie niestandardową, wymagającą dużego poświęcenia i wysiłku każdego rodzaju, że do szkoleń, zwłaszcza wśród prokuratorów, wskazani powinni być kandydaci, którzy zadeklarują chęć wyspecjalizowania się w tej kategorii spraw.

4. System prowadzenia kursu

Kurs prowadzony jest w systemie stacjonarnym.

5. Częstotliwość i czas trwania kursu

Kurs powinien objąć wytypowanych funkcjonariuszy wszystkich komend wojewódzkich Policji i zarządów Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji, prokuratorów wszystkich prokuratur okręgowych i apelacyjnych, a w przypadku uwzględnienia w programie szkoleniowym wariantu uprowadzenia terrorystycznego funkcjonariuszy delegatur Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Jeden cykl szkoleniowy obejmuje odpowiednią liczbę kursów, niezbędną do przeszkolenia funkcjonariuszy i prokuratorów z każdego województwa. Cykl szkoleniowy należy powtórzyć nie rzadziej niż raz na 5 lat, licząc od zakończenia ostatniego z kursów w poprzednim cyklu.

Kurs trwa 5 dni szkoleniowych. Liczba godzin lekcyjnych, liczonych w 45-minutowych jednostkach, nie powinna przekraczać 10 godzin dziennie, z wyłączeniem zajęć symulacyjno-ćwiczeniowych trwających do czasu ukończenia realizacji przydzielonego grupie zadania. Na realizację kursu składa się czas przeznaczony na:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych
Zapoznanie z regulaminami i organizacją kursu	1
Zajęcia programowe	44
Zakończenie kursu	1
Ogółem	46

6. Liczebność grupy szkoleniowej

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych, nie powinna przekraczać 19 osób.

7. Warunki niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów kształcenia

Wykładowcami na kursie muszą być osoby o szczególnym doświadczeniu w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości kidnapingowej albo najwyższej klasy specjaliści w zakresie wyżej wymienionych bloków tematycznych, składających się na program kursu.

Zajęcia powinny być prowadzone przez minimum dwóch nauczycieli, którzy w ramach pełnionej służby, specjalizują się w tematyce objętej programem kursu. Niezbędne dla osiągnięcia zakładanych celów szkolenia jest uczestnictwo w prowadzeniu zajęć przedstawicieli innych jednostek organizacyjnych Policji, posiadających praktyczne doświadczenie wynikające ze zrealizowanych spraw, w których zaistniało uprowadzenie osoby/osób. Charakter ćwiczeń wymaga, aby odbywały się one w dwóch salach połączonych ze sobą oraz wyposażonych w urządzenia audiowizualne pozwalające na bieżącą obserwację realizacji zadań praktycznych.

Czas trwania zajęć w układzie godzinowym może ulegać zmianie w trakcie trwania zajęć. Wynikać to będzie z możliwości osiągnięcia zakładanego celu przez grupę ćwiczącą. Zajęcia odbywać się będą również w godzinach nocnych do czasu zakończenia realizacji zadania praktycznego.

Wskazane w programie metody realizacji zajęć są zasugerowane przez autorów jako optymalne do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Prowadzący zajęcia może wybrać inną metodę, gwarantującą osiągnięcie celów kształcenia.

Układ godzinowy i dzienny oraz regulacja przerw powinny być dostosowane do progresji treści kształcenia, dynamiki zajęć oraz efektów pracy grupy.

Prowadzący i słuchacze uczestniczą w zajęciach w ubiorze cywilnym.

8. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Temat	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	System oceniania
1. Charakterystyka znamion przestępstwa uprowadzenia – art. 252 k.k. działania wykrywcze w sprawach podejrzenia popełnienia przestępstwa uprowadzenia.	4	Słuchacz kursu podlega ocenie. Warunkiem ukończenia kursu jest zaliczenie wszystkich ćwiczeń przewidzianych w programie. Do oceny stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się wyłącznie dwustopniową skalę ocen – zaliczono (zal.) albo nie zaliczono (nzal.).
2. Przedstawienie roli i zadań policyjnej psychologii stosowanej w przypadku zaistnienia przestępstwa uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu.	4	
3. Wykorzystanie techniki operacyjnej oraz środków wsparcia technicznego w prowadzeniu działań wykrywczych.	4	
4. Taktyka prowadzenia oględzin procesowych miejsc związanych z przestępstwem uprowadzenia w warunkach kamuflowania czynności procesowych. Współpraca międzynarodowa w prowadzeniu działań wykrywczych w przestępstwach uprowadzeń osób dla okupu.	8	
5. Metodyka postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia określonego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu jest nieznane.	8	
6. Fantomowe uprowadzenia osoby dla okupu – symulacja.	16	
Razem:	44	

9. Zakończenie kursu

Warunkiem ukończenia kursu jest zaliczenie wszystkich ćwiczeń przewidzianych w programie.

Absolwenci kursu specjalistycznego w zakresie postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia innego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu pozostaje nieznane, otrzymują świadectwo ukończenia tego kursu z zastosowaniem wpisu „pozytywnym” w miejsce wyniku nauki.

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

TEMAT NR 1:

Charakterystyka znamion przestępstwa uprowadzenia – art. 252 k.k. działania wykrywcze w sprawach podejrzenia popełnienia przestępstwa uprowadzenia.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać cechy charakterystyczne dla przestępstwa uprowadzenia osoby dla okupu,
- określić specyfikę prowadzonych działań wykrywczych w aspekcie złożoności przestępstwa z art. 252 k.k.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota przestępstwa z art. 252 k.k. 2. Działania wykrywcze Policji w aspekcie występowania dwóch pokrzywdzonych w przestępstwie uprowadzenia osoby dla okupu. 3. Statystyka przestępstw uprowadzeń dla okupu oraz ich geografia i metody popełniania.	4	wykład, dyskusja	Na podstawie orzecznictwa sądów powszechnych, komentarza do kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego omówić istotę przestępstwa z art. 252 k.k. i przeprowadzić na ten temat dyskusję ze słuchaczami. Przedstawić specyfikę działań wykrywczych Policji w aspekcie występowania dwóch pokrzywdzonych w przestępstwie uprowadzenia osoby dla okupu. Zaprezentować statystyki przestępstw uprowadzeń dla okupu oraz geografię i metody popełniania.

TEMAT NR 2:

Przedstawienie roli i zadań policyjnej psychologii stosowanej w przypadku zaistnienia przestępstwa uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- określić zadania i rolę psychologa policyjnej psychologii stosowanej w przypadku zaistnienia przestępstwa uprowadzenia osoby dla okupu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zadania psychologa PPS w czasie trwania uprowadzenia osoby dla okupu. 2. Stan emocjonalny pokrzywdzonego/adresata żądań w aspekcie działań wykrywczych. 3. Efektywność działań policjantów w sytuacji długotrwałego stresu i zmęczenia.	4	wykład, dyskusja, analiza przypadku, ćwiczenia	Omówić podstawowe emocje oraz ich rozpoznawanie u siebie i innych osób. Przedstawić i przedyskutować ze słuchaczami sposoby radzenia sobie z negatywnymi silnymi emocjami w sytuacji długotrwałego stresu i zmęczenia. Przeprowadzić ćwiczenia.

TEMAT NR 3:**Wykorzystanie techniki operacyjnej oraz środków wsparcia technicznego w prowadzeniu działań wykrywczych.**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- przydzielić zadania dla uczestniczących w czynnościach funkcjonariuszy wydziałów techniki operacyjnej i współpracować z nimi w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zastosowanie środków techniki operacyjnej w procesie wykrywczym. 2. Sposoby kamuflowania czynności operacyjnych i procesowych. 3. Dokumentowanie czynności operacyjnych.	4	wykład, dyskusja, analiza przypadku, analiza przepisów, ćwiczenia	Zaprezentować narzędzia teleinformatyczne oraz środki wsparcia techniki operacyjnej. Przedstawić zasady i przedyskutować ze słuchaczami sposób wykorzystania środków techniki operacyjnej w procesie wykrywczym, dokonać analizy wybranego przypadku. Omówić podstawy prawne dokumentowania czynności operacyjnych oraz wzory dokumentów służbowych. Przeprowadzić ćwiczenia.

TEMAT NR 4:**Taktyka prowadzenia oględzin procesowych miejsc związanych z przestępstwem uprowadzenia w warunkach kamuflowania czynności procesowych. Współpraca międzynarodowa w prowadzeniu działań wykrywczych w przestępstwach uprowadzeń osób dla okupu.**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- zorganizować, z zachowaniem poufności, oględziny procesowe miejsc związanych z przestępstwem uprowadzenia dla okupu,
- wykorzystać kanały wymiany międzynarodowej informacji w przypadku przestępstwa uprowadzenia osoby dla okupu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Sposoby kamuflowania czynności procesowych. 2. System wymiany informacji międzynarodowej w Policji. 3. Sposoby korzystania z wymiany informacji międzynarodowej w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu.	8	wykład, dyskusja, analiza przypadku, analiza przepisów, ćwiczenia	Przedstawić taktykę realizacji czynności w postaci oględzin miejsc związanych z przestępstwem uprowadzenia dla okupu w warunkach zachowania kamuflażu. Dokonać analizy wybranego przypadku. Omówić zasady współpracy międzynarodowej ze wskazaniem roli zaangażowanych podmiotów. Przeprowadzić ćwiczenia.

TEMAT NR 5:

Metodyka postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu lub w celu wymuszenia określonego zachowania w zamian za uwolnienie zakładnika, którego miejsce pobytu jest nieznanne.

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- stosować w praktyce metodykę postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie metodyki postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu. 2. Zakres stosowania metodyki, współpraca przy realizacji wybranych czynności procesowych i operacyjnych. 3. Proces decyzyjny z zastosowaniem metodyki postępowania. 4. Przedstawienie studium przypadku wybranych spraw uprowadzeń osób dla okupu.	8	wykład, analiza przepisów, dyskusja, analiza przypadku, ćwiczenia	Omówić metodykę postępowania organów ścigania w przypadku uprowadzenia osoby dla okupu. Przedstawić i przedyskutować ze słuchaczami wybrane przykłady zastosowania metodyki postępowania. Zaprezentować skład grupy realizacyjnej i podział zadań poszczególnych jej członków. Przeprowadzić ćwiczenia.

TEMAT NR 6:**Fantomowe uprowadzenia osoby dla okupu – symulacja.****CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wykorzystać zdobyte wiadomości w prowadzeniu działań wykrywczych w sprawach uprowadzeń osób dla okupu,
- wdrożyć w praktyce proces decyzyjny w taktyce prowadzenia czynności wykrywczych w sytuacjach dynamicznych i stresogennych w określonym przez sprawców limicie czasu i z uwzględnieniem zasięgu terytorialnego działań.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Przydzielanie zadań podległym funkcjonariuszom w zakresie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych i procesowych w związku z realizacją czynności wykrywczych w sprawach uprowadzeń. 2. Podejmowanie decyzji krytycznych w sytuacji stresu związanego z zagrożeniem życia osoby/osób uprowadzonych z uwzględnieniem limitu czasu, sił i środków.	16	wykład, analiza przepisów, dyskusja, ćwiczenia	Przeprowadź symulację, z podziałem grupy szkolnej na trzy zespoły. W trakcie realizacji zadania przez jeden zespół, pozostałe zespoły prowadzą ciągłą obserwację grupy i analizują podejmowane przez członków grupy działania połączone z przedstawieniem wniosków. Aby możliwe było osiągnięcie zakładanego celu szkolenia, grupy symulacyjne powinny składać się z członków wskazanych w Metodyce Działań. Ponadto w skład każdej grupy powinien, oprócz funkcjonariuszy Policji, wchodzić prokurator, a w przypadku uwzględnienia w programie szkoleniowym wariantu uprowadzenia terrorystycznego – funkcjonariusz ABW.